

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000399

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-02-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Роман Станіславович

2. Roman Melnyk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Журналістика

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7629

Повне найменування юридичної особи: Український католицький університет

Код за ЄДРПОУ: 26205857

Місцезнаходження: вул. Свенціцького,17, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український католицький університет

Код за ЄДРПОУ: 26205857

Місцезнаходження: вул. Свенціцького,17, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.21

Тема дисертації:

1. Функціонування терміну «Галичина» у публічній сфері Львова: за матеріалами газети «Діло» (1923-1939 рр.).
2. The Functioning of the Concept of "Galicia" in the Public Sphere of Lviv: Based on the Materials of the Dilo Newspaper (1923-1939)

Реферат:

1. Наукова новизна цієї дисертації полягає в комплексному дослідженні функціонування поняття «Галичина» та його контрконцептів як регіональних назв у міжвоєнний період крізь призму історії понять. Поняття Галичина, яке ось уже понад два століття є одним з ключових понять у публічних дискурсах Центрально-Східної Європи, демонструючи небувалу живучість, попри різні виклики та перешкоди на його шляху, становить для такого дослідження особливий інтерес. Міжвоєнний період був часом, коли сама Галичина як адміністративна одиниця щойно припинила існувати, а її концепт зазнав вагомої конкуренції з боку альтернативних термінів та просторів. «Галичина» у міжвоєнний період – це поняття та регіон, затиснені поміж конкурентними національними проектами та обтяжені постімперською спадщиною. Обидва національні рухи намагались встановити свій політичний та символічний контроль над цим уламком щойно зниклої імперії і інтегрувати його до свого національного простору. Як показує ця праця, Галичина була на перетині міжнаціональних і постімперських кордонів, тож національна та постімперська складова визначали

дискурси довкола неї. Міжвоєнний період на сході Європи, за визначенням Р. Брубейкера, був епохою націоналізаційних держав, класичним прикладом яких була Польща. Як показує ця праця, саме активна націоналізація спірного постімперського простору спричинила дві основні проблеми, з якими Галичина як поняття та регіон зіткнулась у міжвоєнний період: термінологічну – коли появилися одразу чотири конкурентні терміни на позначення її території, кожен зі своїм змістовим наповненням, і просторова – коли Польща територію зниклої провінції поділила на окремі воєводства, а українці проголошували її частиною ширшого «західноукраїнського» простору. Ця дисертація відтак досліджує, як за цих обставин вчорашні галичани надалі уявляли межі свого регіону, як вони його називали і які сенси у нього вкладали. Дисертація вперше простежує функціонування терміну «Галичина» та його контрпонять на матеріалі щоденної преси протягом усього міжвоєнного періоду. Практичне значення дисертації полягає в тому, що її результати можуть бути використані для подальшого вивчення дискурсів Галичини в ХХ ст., ширшого дослідження регіональних дискурсів та понять України та Польщі, так і сучасного функціонування концепту Галичини в українському суспільстві. Врешті, результати дисертації також можна використати для порівняльних студій дискурсів фронтірних чи постімперських регіонів Європи. Як показує дослідження, базовим регіоном, в якому оперували місцеві і українці, і поляки, і також євреї, з яким мала справу центральна влада, до кінця міжвоєнного періоду залишалась Східна Галичина. Ціла колишня провінція, як і цілі «західноукраїнські землі» були для поляків та українців відповідно наче проміжною надбудовою між своїм базовим регіоном та загальнонаціональним/державним простором. Відмежування Східної Галичини від Західної, як і її цілісність визначали поєднання постімперського інституційного та інфраструктурного спадку, побудованого довкола двох центрів Львова і Кракова, та національного фактору: українці сприймали цей регіон як «одноцільну українську територію», що вимагало з боку поляків «одностайної контракції». При підборі назв та сенсів, що у них вкладалися, у випадку Східної Галичини важили три основні фактори: національне трактування терміну; його історична обґрунтованість; його відношення до постімперської спадщини. Дисертація показує, як в міжнаціональному питанні кожен з національних дискурсів вибудував свій спектр назв – від найлояльнішої до найнелояльнішої. «Західна Україна» та «Малопольща» зайняли тут протилежні позиції і викликали найгострішу полеміку між обома таборами. При цьому «Західна Україна» для українців була не лише знаряддям опору політиці націоналізаційної держави, але й служила зв'язком зі своєю зовнішньою національною батьківщиною за Збручем. Боротьба на історичному фронті розгорнулася між «Галичиною» та «Червоною Руссю» і «Червенською Землею» довкола трьох основних критеріїв: історично-державна приналежність, культурно-цивілізаційна роль та первісно-етнічний характер. «Червона Русь» робила територію Східної Галичини політичним та цивілізаційним здобутком польської держави, «Червенська земля» – первісними, «корінними» польськими етнічними землями. «Червенська земля» та «Червона Русь» були не протиставленнями, як радше доповненнями до домінантного дискурсу «Східної Малопольщі» – вони не заперечували націоналізаційного дискурсу, а додавали йому історичного ґрунту. При цьому вони були не лише висловом історичної польськості цього регіону, але й ствердженням його регіональності у загальнопольському контексті, адже вказували на історичну та актуальну окремішність Східної Галичини від Західної.

2. The scientific novelty of this dissertation lies in a comprehensive study of the functioning of the concept of «Galicia» and its counter-concepts as regional names in the interwar period through the prism of the history of concepts. The concept of Galicia, which has been one of the key concepts in the public discourses of Central-Eastern Europe for more than two centuries, demonstrating unprecedented vitality despite various challenges and obstacles on its way, is of particular interest for such a study. The interwar period was a time when Galicia itself as an administrative unit had just ceased to exist, and its concept was subjected to strong competition from alternative terms and spaces. Galicia in the interwar period was a concept and a region caught between competing national projects and burdened by post-imperial legacies. Both Ukrainian and Polish national movements attempted to establish their political and symbolic control over this fragment of the newly vanished empire and integrate it into their national space. As this paper shows, Galicia was at the intersection of interethnic and post-imperial borders, and thus the national and post-imperial components shaped the discourses around it. The

interwar period in Eastern Europe, according to Rogers Brubaker, was an era of nationalizing states, of which Poland was a classic example. As this work shows, it was the active nationalization of the disputed post-imperial space that caused two main problems Galicia as a concept and a region faced in the interwar period. The first one was terminological, when four competing terms appeared to designate its territory, each with its own meaning. The second was spatial, when Poland divided its territory into separate provinces while Ukrainians proclaimed it part of a wider «Western Ukrainian» space. This thesis therefore explores how, in these circumstances, yesterday's Galicians continued to imagine the boundaries of their region, how they named it, and what meanings they attached to it. This thesis is the first to trace the functioning of the term «Galicia» and its counter-concepts in the daily press throughout the interwar period. The practical significance of the thesis lies in the fact that its results can be used for further study of the discourses of Galicia in the twentieth century, for broader research on Ukrainian and Polish regional discourses and concepts, and for study of the contemporary functioning of the concept of Galicia in Ukrainian society. Finally, the results of this thesis can also be used for comparative studies of discourses of European frontier or post-imperial regions. As the study shows, Eastern Galicia remained the basic region in which local Ukrainians, Poles, and Jews operated and which the central government dealt with until the end of the interwar period. The entire former Galicia for Poles, as well as the entire «Western Ukrainian lands» for Ukrainians, were the intermediate superstructures between their basic region and their national/state space. The separation of Eastern Galicia from Western Galicia, as well as integrity of the former, were determined by a combination of the post-imperial institutional and infrastructural heritage, built around the two centres of Lviv and Krakow, and the national factor: Ukrainians perceived this region as a «single Ukrainian territory», and that required a «unanimous counteraction» from the Poles. In the case of Eastern Galicia, three factors mattered in the selection of region's names and the meanings attached to them: the national interpretation of the term, its historical validity, and its relation to the post-imperial heritage. The thesis shows how, in the national question, each of national discourses built its own spectrum of names, from the most to the least loyal one. «Western Ukraine» (Zakhidna Ukraina) and «Lesser Poland» (Małopolska) took opposite positions here and caused the sharpest controversy between two camps. Meanwhile for Ukrainians, «Western Ukraine» served not only a tool to resist the policy of the nationalizing state but also as link to their «external homeland» beyond the Zbruch River. The thesis also suggest a hypothesis of the emergence of the concept «Eastern Lesser Poland» in 1919. The struggle on the historical front went between «Galicia» (Halychyna) on the one side and «Red Ruthenia» (Ruś Czerwona) and «Cherven Land» (Ziemia Czerwieńska) on the other around three main criteria: historical state affiliation, cultural and civilizational role, and primordial ethnic character. For Poles, «Red Ruthenia» made the territory of Eastern Galicia a political and civilizational achievement of the Polish state, while «Cherven Land» made it an original, «indigenous» Polish ethnic land.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Melnyk Roman. The Concept of “Galicia” in the Discourse of Chwila Newspaper (1919–1939). Scripta Judaica Cracoviensia, Volume 18, 2020, s. 67–84
- Мельник, Р. С. (2022). Поняття «Західна Україна» та його «націоналізуюча» функція в дискурсі газети «Діло» (1923–1939 рр.). Південний архів (історичні науки), (36), 11–18

- Мельник Роман. Галичина чи Велика Україна: Поняття «Українського П'ємонту» в дискурсі газети «Діло» (1923–1939 рр.), Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Історичні науки Том 33 (72) № 3, 2022, с. 77–84

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грицак Ярослав Йосипович
2. Yaroslav Y. Grytsak

Кваліфікація: д.і.н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український католицький університет

Код за ЄДРПОУ: 26205857

Місцезнаходження: вул. Свенціцького,17, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Райківський Ігор Ярославович
2. Ihor Y. Raykivskyy

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голик Роман Йосипович

2. Roman Y. Golyk

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 03534498

Місцезнаходження: вул. Козельницька, буд. 4, Львів, 79026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павлишин Олег Йосипович

2. Oleh Pavlyshyn

Кваліфікація: к.і.н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Склокін Володимир В'ячеславович

2. Volodymyr V. Sklokin

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український католицький університет

Код за ЄДРПОУ: 26205857

Місцезнаходження: вул. Свенціцького,17, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Зайцев Олександр Юрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Зайцев Олександр Юрійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Джичко Н.Д.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна